

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 korona	— fillér.
Félévre	3	"
Negyedévre	1	50
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.		
Egyes szám ára 20 fillér.		

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Nyitási ára 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Emléket Böszörményi Károlynak.

Az érdem előtt meg kell hajolnunk. A magyar embernek kiváló tulajdonsága, hogy azokkal szemben, kik a társadalmi tevékenység egyik vagy másik mezijén kiváló érdemeket szereztek, mindig leróta a hála, az elismerés adóját. Közös vonása ez a magyar jellemnek, mely alól, hogy Szatmárnémeti sz. kir. város közönsége kivonna magát, nem vagyok hajlandó elhinni.

Ha széttekintünk az ország különböző helyein, lépten-nyomon van alkalmunk meggyőződni, hogy azokról, akik az ország, a városok, vagy községek szellemi fejlődésének, előhaladásának s anyagi felvirágzásának munkájában vezérszerepet vittek s azt diadalra juttatták, mindig a legnagyobb kegyelettel emlékezett meg az utókor.

Szatmár város közönségének is van ilyen kötelessége egy elhunyt jeles fiával szemben.

Csak nemrég költözött el közülünk, de már azóta is mulasztást követtek az arra hivatott tényezők, hogy nem indítottak aktiót emlékének megörökítése érdekében.

Böszörményi Károly, városunk volt polgármestere, ez a férfi, ki több mint félszázadon át nemcsak hasznos polgára, de 23 évig első tiszt-

viselője volt ennek a városnak, s oly tevékenységet fejtett ki érdekeinek előmozdítása körül, hogy Szatmár fellendülésének korszakát az ő nevéhez fogja csatolni a történelem.

Hivatását oly magasztosan fogta fel s annak akkora buzgalommal és pártatlan igazságérzettel törekedett megfelelni, hogy már mindjárt pályájának kezdetén meleg rokonszenvet ébresztett maga iránt a közönség körében, és e rokonszeny férfikora delén, aggsága napjaiban rajongó szeretettel nőtte ki magát.

Ebből ítélheti meg az utókor, hogy mekkora tapintattal, mekkora bölcseséggel, a szellemi és lelki erő mily energiájával állotta meg helyét abban a felelőséggel terhes állásban, melybe a polgárság bizalma juttatá.

Jellemének legszebb vonása, hogy pártikuláris érdekeket soha sem szolgált. Midőn a város ügyéről volt szó, egyéni, rokoni vagy baráti tekintetek nem voltak előtte mérvadók. Oly nemes lélek lakott keblében, melyhez csak tisztelettel közelíthet a részrehajlatlan kritika. Alkotásai hirdetni fogják minden időnek, hogy nem engedte maga felett tétlenül elröppenni a munka napjait, hogy szellemi és lelki képességének összes erőit latba vetette e város boldogságának előmozdítása végett.

Nevéhez fűződik a városháza,

a vashíd, a honvéd és közös lakotanya, a méntelep és a város minden utcáját behálózó műgyalogjárók készítése.

Kiváló tulajdonságai s a közjóra irányuló hasznos működése a királyi trónig eljutottak s érdemei elismerésül O felsége előbb kir. tanácsosnak nevezte ki, utóbb pedig a Ferencz József-rend lovagkeresztjével díszítette fel.

Rójuk le mi is a megboldogulttal szemben a hála adóját, mutassuk meg, hogy nem vagyunk érzéketlenek az ő hasznos tevékenységének méltánylása és elismerése iránt.

Örökítsük meg Böszörményi Károly emléket akár köben, akár a festő ecsetje által.

Kettős ezelt fogunk így elérni. Bebizonyítjuk, hogy a közjóra irányuló elfogulatlan és hasznos munkásságot honorálni tudja a város közönsége, másrészt követendő példát állítunk az utókorak az elhunyt emlékének fentartása által. Reméljük, hogy e szavak nem fognak elhangzani eredmény nélkül, s az illetékes körök minél előbb megteszik a kezdeményező lépéseket, hogy Szatmár ezen jeles fia holtá után is elnyerje a város közönségétől érdemeinek méltó jutalmát.

Nagy József.

TÁRCZA.

Boldog Mária Crescencia élete.

Kegyes jó püspök atyánk a közelmúlt napokban egy szép könyvet küldött szét szatmári kedves hiveinek ajándékol, Hősz Crescencia bajor apáczka élettörénetét, kit a római szentszék legutóbb a boldogok tiszteletreméltó sorába iktatott.

E tanulságos szép könyvből, mely a jó hitek körében valóságos forrongást okozott, írom ki a következő adatokat.

A mélyen vallásos bajor nép közt Kaufbeuren városkában, szegény iparos családból született Hősz Anna 1682. okt. 20. Az isteni kegyelem gyermeke már kis korában kitűnt kora érettsége s anyagi áhitata által; mint 6 éves gyermek szent Alajos példájára szűz tisztasági fogadalmat tett, 7 éves korában

már első áldozáshoz járult. Munka, önmegtagadó szigorúság, a magány szeretete jellemzik hajadon korát. 20 éves volt, mikor atyja ellenzését legyőzve szent hivatással lépett a sz. Ferencz 3. rendi apácák közé, hol a Mária Crescencia nevet nyerte.

Próbáéve a lélek érzéki részének szenvedések által való megtisztítása volt. Mint sebesen rohanó hegyi patak, zudultak rá az ellenmondás, a félreértés, megvetés, rágalom, igazságtalan üldözés árjai s — ami ezerszer fájóbb — szerzetes testvérei, elöljárói, sőt szent életű emberek részéről is. Törhetetlen lelke azonban diadallal emelkedett a kísértések fölé s egy év múlva (1704. jun. 18.) az ujoncznő letette a szent fogadalmat, a jelenlevők szívét megrendítve tiszta áhítatának fenségével.

Négy évig dult még fölötte a kísértések vihara. A gonosz szellem minden eszközét felhasználta, hogy Isten szolgálóleányát meg-

törje. Kinzó nyugtalanság, rémképek üldözték, megvetették társai, üldözte főnöknője, ellene fordult még gyóntatóatyja is; végre a bold. szűz Mária közbenjárására (kinek bucsujáró helyére páduai szent Antal kalauzolta a jámbor apácát.) Isten kiragadta őt az „érzék sötét éjjeléből”, csodákkal tanuskodott mellette, úgy hogy a tartományi főnök maga kénytelen volt beismerni: Crescencia igazi jámbor nő, az Isten van vele, az vezérli őt!

16 évig kapusnő, 4 évig ujonczmesternő, élete 3 utolsó évében pedig főnöknő volt Crescencia a kaufbeureni zárdában, melynek „második alapító”-ja lön, szigorú fegyelem, a világiaktól visszavonulás, benső testvéri szeretet s egyetértés által, az anyagiakról még csoda által is gondoskodva, a lelkiekben lebilincselő példával elüljárva, a legnagyobb virágzásra emelé a zárdát s rendkívüli tekintélyt szerzett azon korban, mikor a társadalom magasabb köreiből már meglazult a vallásosság, el-

Tényleg csak

INGLIK JÓZSEF szabó-üzletében szerezhetjük be **hazai gyártmányu** gya-
gyapju-szővetből csinosan kiállított, **legjobb szabásu tavaszi felöltőinket**
és **öltönyeinket**, hol **papi öltönyök** és **reverendák** a legszebb kivi-
telben készülnek. — Készít **sikkes szabásu mindennemű egyenruhákat**, raktáron
tart mindennemű egyenruházati cikkekét. Szatmár, Deák-tér, Városház épület.

Városi közgyűlés.

Szatmár, 1901. jun. 10.

Junius havi rendes közgyűlését e hó 10-én tartotta meg törvényhatósági bizottságunk *Hugonnay Béla* gróf főispán elnöklése mellett. Sok tárgya nem volt a közgyűlésnek, érdekesség azonban volt benne elég. A szálloda építésénél mindegyre felmerülő pótköltség egy kis keserűséget is keltett az építést ellenzőkben. Az meg, hogy a jégvermet teljesen elhagyták a tervek elkészítésénél s csak most jönnek rá, hogy arra szükség is lesz, mint egyik bizottsági tag megjegyezte, valóságos botrány.

Részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

A jegyzőkönyv hitelesítésére a főispán által proponált bizottsági tagokat megválasztották, mely után *Tankóczy* tanácsjegyző felolvasta a polgármesteri havi jelentést. A jelentés szerint a Kossuth-kertben a gőz- és kádfürdő elkészült, még csak a szerelési munkálatok vannak hátra; de ezek hamarosan elkészülnek s a fürdő átadatik rendelkezésének. A szálloda építése rohamosan halad. Remény van reá, hogy a kitűzött határidőre tető alá kerül az épület, ha a munkások bérharcza — a mit nemrég megkisérlettek, az építkezés menetét nem fogja hátráltatni. A sztrájkmozgalom nagyon rövid ideig tartott, mert a munkások azon kérelme, hogy kevesebb munkaidő mellett több munkabért kapjanak, a vállalkozók által méltányosan lett elintézve.

A várost nagyon is érdeklő szatmár-fegyarmati, zsidó-n. bányai és a szatmár-erdődi vasutak igazgatóságai közelebb tartották meg évi közgyűlésüket. A fehér-gyarmatinak tiszta nyeresége 47639.50 K., a zsidó-nagybányainak 50343.63 K., a legfényesebb tiszta nyeresége — dacára rövid fennállásának — a szatmár-erdődinek volt, mely 15985.5 K-nat tesz ki.

Ugy a sajtóban, mint a közönség körében az utóbbi időben sok panasz merült fel a szatmár-erdődi vasut ellen. A tanács már eddig intézkedett hogy a rendőri kirendeltség által a hegyen a közönség érdekei megvédessenek; az üzletkezelőség vasuti al-

kalmazottai türethetetlen állapotokat teremtettek, melyek ellen a tanács a vasut igazgatóságánál keres orvoslást. Id. dr. *Farkas Antal*: A rendőri kirendeltség a bajokat nem fogja megszüntetni. Nagyon viasz állapot az, hogy a vasuti menetrend a közönség érdekeire nincs tekintettel. Irjon fel a tanács az igazgatósághoz az iránt, hogy a menetrendet a közönség érdekeire való tekintettel állíttassa össze.

*Papp Géza*nak a menetidő ellen volt kifogása. 1 $\frac{1}{2}$ óra menetidő van a hegyre s mégis nagyon sokszor 2 óra alatt sem lehet feljutni. A vasuti alkalmazottak kipróbálásának köszönhető ez. Ő is a mellett van, hogy kerestessék meg az Igazgatóságot, hogy városunk viszonyainak tanulmányozásával megfelelőbb menetrendről gondoskodják.

Kelemen Samu, mint a Sz. E. H. É. vasut igazgatóságának tagja, előadja, hogy neki a felhozott sérelmekről nincs tudomása. Majd áttér arra, hogy a polgármesteri jelentésben nem hallott semmit oly intézkedésről, melylyel a tömeges vízbefulás megakadályozható volna. A Szamos vize nap-nap után szedi áldozatait. Szedi abból az osztályból, mely a segítségre leginkább rá van szorulva. Ezt nem lehet, nem szabad a törvényhatóságnak továbbra is közönyösen nézni, hanem a cselekvés terére kell lépnie, hogy az emberélet a vízbefulástól megmenthető legyen.

Indítványozza a népfürdő felállítását, melylyel egy ízben foglalkozott a törvényhatóság, de felállításától visszariadt azért, mert az tetemes fenntartási költséget vonna maga után. Erre is ajánl orvosságot, melylyel fedezve volna a fenntartási költség. Minden fürdő személy fizessen erre a költségre 1, mond egy krajczárt. Ebből bizonyára megtérülne a kiadás. Addig is, míg a népfürdő felállítatik, tanácsi intézkedést kíván, hogy rendőr legyen a fürdőhelyeken, a ki uszni tud, s csónak álljon rendelkezésére, hogy a segítség ideje-korán kéznél legyen. *Papp Géza* h. polgármester reflektálva az elmondottakra, kijelenti, hogy az indítványt nem tárgyalhatja a közgyűlés, mert nincs felvéve a tárgysorozatba. Mójában lesz az indítványozónak indítványát máskor megtenni, a mikor azzal érdemlegesen foglalkoz-

hatnak. A miket a felügyeletre vonatkozólag felhozott, azokhoz hozzájárul s a kívánt módon intézkedéseit meg fogja tenni. A főispán is e mellett volt s az indítványt eljettette. Ezek után a polgármesteri jelentést tudomásul vették.

A szálloda építésére felveendő 360.000 koronát a magyar jelzálog hitelbank nem a megígért 94% árfolyammal, hanem 93 $\frac{1}{2}$ % árfolyam mellett hajlandó kölcsönözni, de csak jelzálogi biztosíték mellett. Ingatlanról lévén szó, annak tárgyalásába a közgyűlés nem mehetett bele, hanem egy közelebb tartandó rendkívüli közgyűlésen fognak határozni a kölcsön ügyében. Addig is megbízott a tanács, hogy a kölcsön dolgában akár a magyar jelzálog hitelbankkal, akár mással, kezdjen újabb tárgyalást.

Fogarasi József lovas rendőrtiszt állását esetleg fokozatos előléptetés által a júliusi közgyűlésen fogják betölteni.

A tanács megbízatást kapott a pályázat kiírására.

A szálloda építésénél az építészek által javasolt s a tanács által elfogadott pótmunkálatok költségöbbségét a közgyűlés elfogadta s építészeket megbízta a jégverem és a tűzvizsgáló őrtorony terveinek elkészítésével. Ezt a határozatot kemény kritika előzte meg.

Kelemen S. elvből nem járul hozzá a pótmunkálatok megszavazásához. Kedvenc foglalkozása némely építésznek az, hogy az eredeti tervtől eltérő módosításokkal magának jogtalan hasznot kíván biztosítani. Legyen résen a közgyűlés, álljon a sarkára, mert különben szakadatlanul fogja kapni a módosításokat. Kimutatja ezután, hogy az egységárok mellett is miben és hol történik a becsapás. *Verécy* a sok mindenféle szakbizottságot kárhoztatja. Kiben bizzunk meg ha nem a szakértőkben? Ezek a kivételre a tervet alkalmasnak találták, miért kell hát azon változtatni? *Papp Géza* a javaslat védelmére kel. Az egység árok mellett s a szigorú felügyelet mellett nem történhetik meg a közönség becsapása.

A február és március havi adó elő- és leírásokat tudomásul vették.

B. Kovács Béla kir. tanfelügyelő azon

fajult az erkölcsi élet, utat törtek a romboló eszmék, előkészítői a világrendítő forradalmaknak.

A jámbor apácza megjövendölte a vihart, megjövendölte a zárdák erőszakos pusztulását s jövendölésai nemsokára mind beteljesültek. Fejedelmek, főpapok, hadvezérek, tudósok keresték fel a kaufbeureni igénytelen kolostort, hogy a már életében szent híru, alázatosságában csodálatos apáczáól tanácsot, vigaszt, gyógyulást, megtérést nyerjenek. Az egyszerű, iskolázatlan nő, Istentől megvilágított értelmével, a szívek mélyén olvasni tudó malasztijával, szokatlanul termékeny képzelő tehetségével s poetikus stílusával, melylyel gondolatait a legnagyobb könnyedséggel tudta új képletekkel kifejezni s a szellemi és anyagi világ közötti hasonlatokat megtalálni, — senkit sem hagyott megnyugtató nélkül.

Szigoru életmódja, kínzó betegségei, melyeket bámulatos türelemmel viselt, gyakori elragadtatásai földöntuli kinézést kölcsönöztek *Crescencia* szerény alakjának; szent engedelmessége, szűz tisztasága, valláskülömbőség nem ismerő emberszeretete s anyagi áhitata: az élő szent varázshatását gyakorlák, mit Isten

a jövendölés s a csodák adományával hitelesített.

Olyan volt *Crescencia*nak az Isten, mint valami fényesség; ebben lakott ő, ez özönlé körül, bár hol volt, bármit tett is. Különösen lángolt buzgósa az *Oltáriszentség* iránt, mely egy alkalommal 6 hétig egyedüli tápláléka volt. Halálos ágyán örököséiv a tisztító helyen szenvedő lelkeket tette, nekik ajánlván mindazon imák, jócselekedetek és szent miseáldozatok lelki hasznát, miket érette végezni fognak.

Meghalt 1744. apr. 5. husvét vasárnapján. Holtteste kellemes illatot árasztott, mely betöltte az egész házat; sirjánál oly sok csoda történt, hogy pár év múlva már százezrekre ment azok száma, kik évenként ajátatoskodva sirját meglátogatták.

E nyilvánvaló csodák, a fejedelmi egyének s a hívő nép millióinak kérelme végre arra bírta a római szentszéket, hogy a szent-hírű apáczáól betérjesztett ügyiratokat megvizsgálva, azok hitelességéről meggyőződve, előbb 1801-ben, majd 1900. okt. 7-én döntött s *Mária Crescenciát* a boldogok sorába iktatta.

Meszlényi Gyula püspök ur ő méltóságá

mult év őszén tanuja volt Rómában a boldoggá avatás örvendetes tényének, sőt ez év május havában Bajorországban személyesen részt vett azon ünnepélyen is, melylyel Isten szolgálóleányát Kaufbeuren népe s egész Bajorország megtisztelte.

Erről szól az a kedves könyv, melyet kegyes főpásztorunk nagy áldozattal kinyomtatván számtalan példányban hiveinek ajánlódokozott.

Boldog *Mária Crescencia* élettörténete fensőbb rendű vallásos olvasmány. Az élet-szentség e ritka példája, az erkölcsi tökély e csodás megnyilatkozása, a világi felfogástól annyira különböző szerzetesi engedelmesség, a mennyi ihlettől felmagasztosult lélek, a csodák természetfölötti világában természetes nyugalommal mozgó áldozatos élet — talán szokatlan, bámulatos, sőt alig érthető lesz a modern kor fiai előtt, de mint elvitázhatatlan történeti tény, mint a kath. vallásosság virága, érdeklődést, elmélkedést, tanulságot s üdvös érzelmeket fog szülni minden olvasó szívében.

Szívükből fakadó, ezer köszönet érette a lelki élet gondjait annyira szívében viselő, kegyes főpásztorunknak.

ajánlatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy Rákóczy-utcai házastelkét a miniszter által elfogadott tervek szerint a városi mérnöki hivatal felügyelete alatt ovodának átalakítja, ha ennek fejében a város által ovodának megvásárolt telket és az 50000 koronát megkapja. Nagy Barna és Mátray képviselők ellene vannak az ajánlatnak s annak napirendről való levételét ajánlják. Érdemleges határozatot a közgyűlés nem hozott, mert itt is ingatlan birtokról van szó, mely a rendtartás szerint rendkívüli közgyűlés elé tartozik. Ebben az ügyben is az e hó 27-én tartandó rendkívüli közgyűlés fog dönteni.

Az Árpád-utca rendezése ügyében be-beterjesztett javaslatot elfogadták s utasították a mérnöki hivatal, hogy a benyújtott tervezet mellé a Boeskey-utca és Csokonay-utca árokhalózatát is rövidesen készítse el s annak idején terjeszse a közgyűlés elé határozathozatal végett. Ily értelemben többen szólottak a módosításhoz.

Az árvaszéki szabályrendelet módosítás tárgyában elhatározott, hogy a számfejtéstől közgyűlést felmentik s ezen teendőket a számvevőséghez utalják át.

Papp István irnok 4 heti, Pethő György gazd. tanácsos 6 heti Kertészffy Gábor pénztárnok 4 heti, Fodor György levéltárnok 6 heti, Erdélyi István főmérnök egy havi, dr. Korbay Károly főkapitány 6 heti, Hajdu K. fogalmazó 4 heti szabadságidőt kaptak a közgyűléstől. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Vidéki levél Jézus szentséges Szivének ünnepe előtt.

A Jézustársasági atyák superiorához a napokban a köv. levél érkezett, melyet mint-hogy sok lelki tanulságot lehet belőle meríteni, egész terjedelmében közlünk:

Kedves Barátom!

Várostok többféle tekintetben halad. A jó fölött bizony mindig lehet örülni is. Én sem tartozom a tulbuzgók közé, de nekem városokban nagyon megtetszett egy ájtatosság, melynek ideje megint közeledik; értem Jézus szentséges Szivének tiszteletét, s annak évi ünnepét. Tavaly is, harmadéve is szíves voltál ezen szép ünnepré hármunkat

házádba befogadni; én azért most is őszinte köszönetet mondok. Az idénre pedig kérek, engedd meg, hogy 3 napra vehessük igénybe példás vendégszeretetedet; az Isten megfogja fizetni; és én is iparkodni fogok jószágodat tehetségem szerint megszolgálni. Bizalmas kérelmemnek pedig az az oka, mivel Jézus szentséges Szivének ünnepét nálatok a kálvárián 3 napon át tartják; feleségem pedig és leányom olyannyira szeretnének ott minden prédikáczió és ájtatosságon jelen lenni. El sem képzelheted, mily nagy örömet szerezhetsz ezzel az én jó feleségemnek és kedves leányomnak. Évközben legalább is huszszor, ha nem többször, hozták fel nekem: milyen szép az az ájtatosság ott a kálvárián, és mily jótékonyan hat a lélekre. A kis templom ott a dombon, szép kert közepén, oly kedves benyomást gyakorol az emberre. A szép fák, kellemes árnyék, zöld gyepek, a fölkesített stáziói kápolnák, a nagyobb s kisebb zászlók, a gyönyörű sátor a lépcsők fölött, a sok koszoru és virág, és még inkább a remek Jézus Szive képek és szobrok, a fényes isteni tisztelet, a megható processió, a szép imák és énekek valósággal nem hagyják az embert megindulás nélkül. Hozzá még az alapos s jóra buzdító lelkes prédikácziók! Bevallom saját szerű szent érzés fogott el engem is; mintha csak Jézus szentséges Szive ott maga hangosabban, érthetőbben szólana az ember szívéhez. Hívó, jóakaratu ember szive nem maradhat ott üresen, hanem betelik az Isten szeretetével és jámbor nemes feltételekkel. Mondhatom nagyon épültem, midőn annyi embert láttam ott a szentségekhez járulni. Ott az ember igazán nyugodt, mondhatnám igazán boldog.

Nem is csodálkozom már a fölött, hogy Jézus szentséges Szive annyi ájtatoskodót vonz Szatmárra minden esztendőben, hogy a jámbor bucsusok a vasuton csak bajosan kapnak helyet. Igen megilletődtem, midőn értesemre jutott, hogy jámbor intézetek és családok ingyen fogadják be éjjelre a jó vidéki bucsusokat. Azt is mondták nekem s tapasztaltam is: a bucsusoknak magábaszállt szerény viselkedésén is észre lehet venni, hogy Jézus szentséges Szive bucsuját mennyire becsülik; s hogy ezen szép ájtatosság

a jóerkölcsöt előmozdítja. Mintha Jézus szentséges Szivének tisztelete a választottaknak volna ájtatossága! Beh boldogok is vagytok ti szatmáriak, kik ezen szent Sziv áldásos tiszteletéből első sorban vehetitek ki magatoknak a legnagyobb részt. Magam és családom miattén valósággal örvendezek, hogyha körülményeim úgy fordulnának, hogy oda jöhetnék állandóan lakni is és a legszentebb Sziv tiszteletében havonként is részt vehetnénk!

Most pedig bizalmas kérelmemre kegyes választ remélve, kiváló tisztelettel vagyok hí barátod:

N. N.

Hirek.

Ürnapján kellemes tavaszi idő mellett tartatott meg városunkban a szokásos körmenet. Az ünnepélyesség, melyet az egyház és hadsereg kifejtett, valóban lélekemelő volt. A szent misét Ő méltósága a püspök ur mondotta, ugyancsak ő hordozta körül az Oltári-szentséget ájtatosan ünneplő, nagyközönség jelenlétében. Menet közben a honvéd zenekar játszott, a hadsereg diszszázada minden sátor előtt disz lövést tett. A szép menetet a zárdabeli leánykák nyitották meg, utánok jöttek a nőnevelő intézetek növendékei, majd a kath. fiúiskolák ifjúsága, minden csoport mellett az illető tanárok és tanítónők teljesítették az ellenőrzést. A templomba visszatérve, Ő méltósága a szószékre lépett és szent beszédet intézett a templomot teljesen megtöltő közönséghez.

Koronázás évfordulója. Junius 8-án volt harmincnégy esztendeje, hogy szent István koronájával megkoronázták a magyar királyt. Ezt az emlékezetes évfordulót az idén is kegyelettel ünnepelte meg a tanuló ifjúság. Tanárok, tanulók együtt ünnepelték a királykoronázás évfordulóját, a melynek jelentőségét hazafias beszédekben méltatták. A kir. kath. főgymnasiumban *Fásztusz* Elek tanár, a tanítóképzőben *Leungyel* József tanár, az elemi fiú-népiskolában *Jankovics* János igazgató-tanító tartottak alkalmi beszédeket,

El az új világba.

Vajjon van-e a nagyobb bűn, mint a hazaárulás? Dehogyan van! Még kimondani is borzasztó, hogy létezik valaki, aki elhagyva hazáját, a melyért őseink véreket ontva küzdöttek; elhagyva azt a földet, mely minket szült s édes anyaként nevelt; melynek kebelében szüleink, testvéreink, kedveseink pihennek: elmegy idegenbe, hol talán nagyobb, de keserű kenyérért küzd.

Mennyire szánunk egy száműzöttet s felsőhajtunk, hogy vajha enyhithetnők a száműzetés nehéz és keserves voltát. És vannak, kik önkényt választják maguknak a száműzetést, elfeledve, hogy egy magyarnak jelszava volt: a haza minden előtt!

E hont hűtlenül elhagyni gyávaság, egyértelmű a hazaárulással!

Békességben éldogélt együtt a Kőváry család. A nagyapó meghaladta a 80 évet. Sokat beszélt fiának s unokáinak a 48-49-es évekről. Aztán megmutatta a sebhelyeket, melyek imádott hazájáért vérzettek a nagy Bem vezérlete alatt. Unokái áhitattal hallgatták a galambosz agg elbeszéléseit s mély megilletődéssel csókolták meg a sebhelyeket, miket a hazáért s szabadságért kapott.

A nagymama könyes szemekkel s megdicsőült arccal merengett maga elé ilyenkor, bizonyosan visszaidézte emlékébe azokat a napokat, melyeket a táborban töltött el kedves örege mellett, biztatva őt, hogy csak előre! Aztán mikor a sebesülteket ápolta, hazája jólétéért mondott imát ajka és szive.

Könyein keresztül látja hogy a golyózáporban ül ő egy sátor alatt s ölébe véve egyetlen kis két éves fiácskáját, harci dalt énekel neki altatóul s mikor felébredt a gyermek, kezecskéit összetéve imádkoztatta hazájáért s annak dicső harcosaiért.

Ezeket a feledhetetlen napokat újra átéli nagyanyó a visszaemlékezés által, aztán feltéve szemüvegét elüzi emlékéből a mult képeit, csak hogy a jelen kedves képét szemlélje.

Ott ül a nagyapó, térdén kis unokája. Az asztal mellett fia foglal helyet, ölében a nagyobb unoka. A nagymama soká nézi szeretettel fiát, majd annak ölében levő unokáját, vajjon mit gondol? Majd az ablak mellett látható menyén pihen meg tekintve, kinek kezében foltozás látható, előtte kis zsámmolyon a kis lányunoka ül, s lábujját átkarolva néz nagyapóra.

Mindnyáján áhitattal csüggnék a beszélő ajkán, ki halkán mondja el épen a világi szomorú napot. Csak akkor lesz erősebb a hangja, mikor ahhoz a jelenethez ér, hogy mily szívvvel fogadták a parancsszót, hogy tegyék le a fegyvert.

A lángoló hazaszeretet tüzbe hozza, s a visszaemlékezés könyeket csal szeméibe. Aztán leeresztve térdéről kis unokáját, feláll s remegő kezeit az ég felé emelve, dörgő hangon megátkozza azt, ki e hont hűtlenül elhagyja.

Sokáig élt e kedves család békében, míg egyszer csak mind gyakrabban kaptak a faluba levelet az Amerikába kivándorlottaktól. E levelek áradozó szavakkal ecsetelték az újvilágban levő kellemes életet, s hívták a gazdákat, hogy menjenek ki ők is. „Mily olesó itt az élelem, aztán nagy a fizetés. Dolgozni meg nem is kell annyit, mint otthon kapáláskor vagy aratáskor,” irták a leveleket.

A nép pedig hisz az ilyen ámitásoknak, nem tudja, hogy e hírek nagyobb része csak fogás, melyekkel a távollevőket rászedik.

Ifj. Kőváry Józsefnek is sokszor adták oda az ilyen leveleket átolvasás végett. Eleinte csak mosolygott rajtuk s nem adott hi-

hazaszeretetre buzdítván az ifjúságot. A tanuló ifjúság részt vett a székesegyházban tartott hálaadó ünnepélyes szent misén is, melyet *Kádár* Ambrus apát-kanonok celebrált.

Jézus szentséges szive búcsúja Szatmáron. Püspök ur önméltósága kegyes meghagyása folytán az idén is a „álvárián három napi ájtatosság tartatik Jézus Sz. Szive tiszteletére. *Pénteken* és *Szombaton*, június hó 14. és 15-én, *délelőtt* 6 órákor csendes mise, 7 órákor ünnepélyes nagy mise szentségkítéssel: 8 és 9 órákor csendes kis mise; *délután* 5 órákor keresztúti ájtatosság, 6 órákor sz. beszéd, azután litánia, megkérlelés és áldás. *Vasárnap*, június 16-án, reggel 1/2 5 és 6 órákor csendes mise, 7 órákor ünnepélyes nagy mise, körmenet, sz. beszéd, utána ünnepélyes följajlás Jézus Sz. Szivéhez. 9 és 10 órákor csendes mise. *délután* 4 órákor sz. beszéd, Te Deum. E három nap alatt teljes búcsut nyerhetnek mindazok, kik töredelmesen meggyónnak és méltóképp áldoznak; a búcsut a meghalt hivekért is följajlhatják. Jézus Sz. Szive örömmel várja és látja a jámbor hiveket az ünnepélyre.

Gyászhir. Kevés örömmel, annál több keserűséggel teljes élet ért véget e hó 7-én, midőn az egyházmegyének egy öreg lelkipásztora, *Duchnovszky Gyula* Károly visszaadta lelkét Teremtőjének. A közmondás azt tartja; de mortuis nihil, nisi bene. *Duchnovszky* nál azonban nem egészen így áll a dolog. Lehet ő róla nagyon sok szépet és jót mondani. Sőt bátran merjük állítani, hogy áldozat volt hibáján kívül. Ki esudálkozik rajta? . . . Manapság épen a legnemesebb lelkek szoktak áldozatul esni. Annyi bizonyos, hogy jó szive volt, s épen ez sodorta anyagi téren oly mosoha körülmények közé, melyekből nem volt képes többé szabadulni élete utolsó lehelletéig. Tíz, tizenkét szegény rokona, kiket felnevelt, fogja azért emlékéit áldani. Mint plébános ritkította párját, a hivek lelki életének éber gondozója volt, buzgó pásztora a rábizott nyájnak. Földi maradványait e hó 9-én helyezték Királyháza örök nyugalomra. Az ugocsai esperesi kerület papsága a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Az ugocsai róm. kath. esperesi kerület lelkészkedő papsága fájdalommal

tudatja, hogy szeretett kartársa, *Duchnovszky Gyula K.* királyházi plébános az 1901. év június hó 7-ik napján, életének 64-ik, lelkipásztori működésének 40-ik évében, hosszas szenvedés után, az utolsó szentségekben áhitattal részesülvén, visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése f. évi június hó 9-ik napján délután 4 órákor fog megtartatni, az engesztelő sz. mise-áldozat f. hó 10-én d. e. 9 órákor fog bemutatatni. Királyháza, 1901. június hó 7-ik. Az örök világosság fényekedjék neki! — *Pap* László m. kir. nyug. pénzügyigazgató helyettes életének 54-ik évében hosszas szenvedés után Nagy-Bányán e hó 5-én elhunyt.

Az árvák majálisa. Igen kedves meglepetésben részesültek az Irsik árvaház növendékei, kedves főnökjükkkel és a két kedves nővérrel együtt. Folyó hó 10-én délután, püspök ur Önméltósága, az árvák szerető, gondviselő atyja, oszonnára hívta meg őket. Oly kedves kis ünnepély, oly mulatságos kis majális volt ez, hogy nemcsak a gyermekek emlegetik meg, míg élnek, de a felnőttek is szívesen elbeszélgetnek róla még soká. A gyermekek, kik számszerint 20-an voltak, annyira szerettek ott lenni, hogy a legkisebb el sem akart jönni, azt mondta, mikor már indultunk: én nem megyek haza, itt maradok a szép kertben a püspök bácsinál. A püspök ur igen kedélyes volt, gyönyörködött a gyermekekben, hogy mily vidáman futkosnak a dusan megrakott asztal körül, mint régen a kedves Komáromban, most is igen nyájas, leereszkedő volt, ugya felnőttek, mint a gyermekekkel szemben, kikkel igen nyájasan tréfálkozott. A majálison részt vettek: Gr. *Hugonnai* Béla főispán, *Vécsey* Mária bárónő, *Hehelein* Károly kanonok, *Hampel* kanonok, *Korbay* Károly főkapitány, kik szintén igen kedélyes hangulatban voltak. Ozsonna után játszás volt és Önméltósága a gyermekek által u. n. arany krajczárokat dobáltatott szét, melyek után a gyermekek vidáman futkóztak. Ezen kedves kis majális örökké emlékezetes marad a kis árvák előtt, mindig szeretettel fognak visszaemlékezni erre a napra.

Ok nélkül meghurczolva. Az „Alkotmány” f. é. június hó 8-iki számában egy ungmegyei levélirő következő sorait közli: „Legközelebb szabadelvű párt alakuló gyűlés volt Ungvárott. E párt bizottsági tagjai sorába léptek nyíltan: *Benkő* József ungvári róm. katolikus esperes, *Csehticzky* József szobránczvidéki esperes, *Tahy* Ábrahám nagy zalacsikai plébános, *Ádámkovic* Jenő bereznai plébános stb. stb.” Erre *Sirola* Károly ungvári segédlelkész a következő czáfolatot küldötte be az „Alkotmánynak” s annak közlésére minket is felkért: Midőn a legmélyebb részvételem nyílvánitom a tekintetes Szerkesztő Ur előtt azért, mert az a névtelen levélirő soraival az „Alkotmány” szerkesztőségét felültette; egyuttal teljes tisztelettel a következőket vagyok bátor az igazság érdekében a tek. Szerk. Urral tudatni: A szabadelvű párt alakuló gyűlésén nemcsak a nevezett urak nem vettek részt, hanem e gyűlésen egy ungmegyei latin szertartású róm. kath. lelkész sem volt jelen. 2. Nevezettek minden előzetes felszólítás, az ő tudtuk és akaratuk, sem előleges sem utólagos beleegyezésök nélkül lettek a szabadelvű párt bizottsági tagjai sorába beválasztva. Állításaim igazságát bizonyíthatja maga a megalakult szabadelvű párt, Ungvár városának és Ung megyének minden egyes választó polgára.

Szent József tiszteletére ünnepélyt rendezett a legény-egylet a mult vasárnapon. Az egylet tagjai d. e. 11 órákor tekintélyes számban testületileg a Kálváriára vonultak, hol dr. Kovács Gyula képz. tanár énekes sz. misét mondott segédlettel. Evangélium után az oltártól kifordulva remek beszédben buzdította az ifjúságot vallásosságra, munkásságra s különösen lelkükre kötő sz. Józsefnek, az iparosok példaképének tiszteletét. Sz. mise alatt a kóruson Ekkel L. és Mondik E. szebbnél-szebb alkalmi énekekkel fokozták az ájtatosságot.

Kinevezés. Az ungvári róm. kath. elemi fiúiskolához a földmívelésügyi miniszter, mint kegyur, *Gazdag* Jenőt, a szatmári kir. kath. tanítóképző egykori jeles növendékét, nevezte ki.

Művészi est. A debreczeni színtársulat drámai személyzete *Márkus* [Emilia] urnővel, a budapesti Nemzeti Színház elsőrangú művésznőjével e hó folyamán három előadást

telt nekik. Bár ne adott volna soha, most talán boldog ember lehetne. De a kísértet őt is hatalmába kerítette, mint most már számtalan hazánk fiát! A kincs és pénzvág azok az ördögök, melyek jól behálózzák a gyöngye embert s minden rosszra rá viszik.

Hogy e ördögök megszállták *Kőváry* Józsefet, kezdett gyakran kétes kinézésű emberek társaságában mutatkozni. Velők járkált, sokszor késő estig kimaradt, ha haza jött, vacsora nélkül feküdt le. Neje sokszor látta, mikor felkelt nagyon korán reggel, hogy ébren, nyitott szemekkel fekszik. Ha ilyenkor megszólította összerzezzent, s látszott rajta, hogy gondolatai messzejártak.

Egy napon aztán azzal a hirrel lepte meg mindjobban aggódó családját, hogy ő kimegy Amerikába, már megvan az utlevél is.

Zokogva ölelték át szülei, neje s gyermekei, hivatkozva a haza és ő irántuk tartozó szeretetére, az ördög csábítása erősebb volt s ő kiszakítva magát kedvesei karjaiból, elment, hova rossz szelleme vezérelte.

Nem írom le, mint hullt vissza székére szélütötten a szegény aggastyán s benuit nyelvével átkot szórt a hűlen fiúra. . . Azt se írom le, hogy nagyanyó mint imádkozott,

hogy az apa átkát ne hallgassa meg a jó Isten, hanem váljék a kimondott átok áldássá s vezérelje vissza az ő fiát, vagy haljon meg inkább, mint hazáját gyávn elhagyja.

Porlad már az imádkozó s az átkot mondó ajk. Elmentek oda, hol nincs hamisság, nincs hűtlenség. Egy év alatt sirba vitte őket a bánat fiok elvesztése miatt. Magában maradt a hitves három árva gyermekével. De a nő gyöngye s az emberek között sokan gonoszak. Ha kereső nincs, a kész vagyon is hamar elmege.

Eleinte kölcsönt vett fel a földekre a szegény nő. Lelkellen uzsorás akadt elég, akik adtak szívesen jó magas kamatra. Később váltót állítottak ki a kölcsönről. A váltó határideje lejárt, az asszony nem tudott fizetni, a váltót megóvatolták s betáblázták a birtokra. A termés is rossz volt. A legszebb búzavetést elverte a jég. Hozzájárult a gyermekek betegsége is. Jól mondják azt, hogy a csapás soha sem jön egyedül. A difteritisz, e gyermekgyilkos, lépett fel köztük. Előbb egy lett beteg, a legnagyobb a lányka. Ettől meg kapta a másik kettő. A nő napról-napra fogyott, megviselte a gond és a sok bánat. Férje irt néha, igérete, hogy nemsokára haza jön, már tekintélyes va-

gyont gyűjtött. Pénzt is küldött egyszer. Az asszony hitt és várt. Ott ült kedves gyermekei ágya mellett egész éjeken át s míg keze kis betegeinek kezét tartotta, szemé az ágy felett függő Üdvözítőre volt fordítva s ajka búzó imát rebegett: Istenem! gyógyítsd meg gyermekeimet, hisz' oly drágák ők nekem s Te nem veheted ki karjaim közül. Szűz Anyám! Te ismered az anya fájdalmát, kinek gyermekétől kell megválnia, ne hagyj, hogy a kérlelhetlen halál megfoszson elhagyatottságom vigaszaitól.

Aztán férjéért imádkozott, míg a hosszas virrasztástól pillái lecsukódtak s rövid lázas álomba merült. . . .

A halál éber volt. . . . Nem engedte oda kiszemelt virágait s a mint a szenderegő nő keze lecsúszott gyermekei kezéről, a halál kész volt meg fogni azokat.

Egy gyöngye sóhaj s a két kis lélek elröppent. Angyal kellet a jó Istennek! E pillanatban ébredt fel az anya. Megérezte szive a vészt. Egy metsző sikoly hagyta el ajkát, aztán ajultan hullt élettelen kisdédeire.

Ez ájulás előhírnöke volt egy nagy betegségnek, mely megszabadította őt is fájdalmas életétől.

Úgyanabban a perczen lehelte ki lel-

fog rendezni városunkban. Szinre kerül 18-án a „Folt, mely tisztit,” 19-én Francillon, 20-án A böleső.

Zászlószentelési ünnepélyt tart a munkácsi katolikus legényegylet e hó 16-án, vasárnap reggel 9 órakor a róm. kath. templomban *Buzát* Károlyné és *Petainék* Józsefné urnők zászlóanyasága mellett. Az ünnepély programja: a) Reggel fél 9 órakor a legényegyleti tagok indulása az egyelet helyiségéből. b) Vonulás a róm. kath. plébániához, honnan a zászlóanyákat és koszorúsleányokat a kath. legényegylet tagjai a templomba kísérik. c) Ünnepélyes sz. mise. d) A zászló ünnepélyes felszentelése és a sz. beszéd, melyet *Forgách János*, prépost ur tart; utána a szegkek beverése. Délután 4 órakor zártkörű táncmulatság a Mezey-vendéglő kerthelyiségében, hol a közönség szórakoztatásáról több módon gondoskodva lesz. A táncmulatságra belépődij: Családjegy 2 kor. — Személyjegy 1 kor. Jegyek előre válthatók: Sirokay Béla és Bertsik Emil urak üzletében. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság a következő vasárnap, jun. 23-án fog megtartatni.

Gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Kerekes László szamos dobi lakost Szatmár megye csengeri járására a gazdasági udósítói tiszttel bizta meg.

Vizsgálatok sorrendje. A helybeli kir. kath. főgimnáziumban az évszázó vizsgálatok a közetköz idő és sorrendben fognak megtartatni: junius 13. d. e. vallástan a VII. o., d. u. vallástan a VI. és IV. o., 14-én d. e. vallástan az V. és III. o., d. u. a II. o., 15-én d. e. az I. A o., d. u. a II. B. és I. B o.-ban 16-án d. u. 4 órakor tornavizsgálat. 17-én II. B o. latin, magyar; IV. o. történelem természetrajz; V. o. természetrajz, mennyiségtan. VI. o. magyar, német; VII. görögpótló rajz, görög, latin; 18-án I. A o. számtan, rajzoló. geometria, I. B o. latin, magyar, II. A o. latin, magyar, III. A. o. rajz. geom., term. t. földrajz, számtan, III. B. o. latin, német; 19-én II. B. o. számtan, rajz, IV. o. rajz. geometria algebra, V. o. görög. görög. magyar, történelem; VI. o. latin, görög, gör. p. magyar VII. o. magyar, gör. p. magyar, német; 20-án I. A o. földrajz, term. rajz; I. B o. term. rajz földrajz; II. A o. számtan, rajz. geometria;

két, a melyben férje leszállt a vonatról, zsebében sok pénz, szívében a boldog viszontlátás gondolatának öröme. A falu végén harangzúgás fogadta a hazatérőt. Megállt egy pillanatra, mint egy kinos sejtelenül megkötve, aztán gyors, csaknem futó lépésben ért haza. Othon a kapukat s ajtókat tárva találta, de mindenütt kinos, szívet fagyasztó csönd. Halálsáppadt arczezal, rosztat sejtve ment a belső szobába, talán ott vannak neje s gyermekei. Igen ott találta nejét a ravatalon és leányát, most már egyetlen gyermekét, amint az élettelen édes anyát átölelve zokogott.

Van-e, aki szavakba tudja foglalni a hazatérő családfo fájdalomát, ki viruló családját siet keblére ölelni s e helyett az enyészetet, a halált találja.

Temetés után zokogva borul az asztalra, s az erős férfi egész megtörtnek látszik. De nem, nem sirhatja ki fájdalomát, mert ime az udvaron emberek gyülekeznek és megperdül a dob, a végrehajtó dobja. Mint villámcsapások érik Köváryt a dob tompa ütése, feláll s kitámolyog a házból, hol semmi sem az övé már. Kivonszolja agyongyótrött testét a temetőbe, hol leros-

III. A o. német, magyar; III. B o. magyar, történelem; 22-én II. B o. term. rajz, földrajz; IV. o. magyar, német, V. o. német magyar; VI. o. történelem, term. rajz; VII. o. term. tan, mennyiségtan; 24-én I. A o. latin, magyar; I. B o. rajz. geometria, számtan; II. A o. földrajz, term. rajz; III. A o. latin, történelem; 25-én III. B o. term. t. földrajz, rajz. geometria, számtan, IV. o. latin, V. o. görp. rajz, latin, VI. o. mennyiségtan, görög. rajz, VII. o. történelem, egészségtan. A vizsgálatok mindig d. e. tartatnak, s reggel 8 órakor kezdődnek. Az igazgatóság.

A községi iskolaszék szombaton tartott ülésében a *Hubán* Gyula lemondása folytán megüresedett ismétlő iskolai tanítói állásra *Palády* Lajost választotta meg.

Ismerkedési estélyt rendezett a dalegyesület hétfőn este a népkerti kioszkban, hol három egylet (a dalegyelet, Czeccil-egylet és iparos énekegylet tagjai adtak egymásnak találkozást. Nem monhatjuk, hogy sikerült. Voltak vendégek igen szép számmal, de a hangulatot, kivált kezdetben meglehetősen nyomottnak lehet mondani, ami a kiszolgált ihatatlan bor hatásának tulajdonítható. Innen van, hogy a jelen voltak nagy része csakhamar el is távozott. *Jaskovics* Ferencz, a dalegyesület elnöke mondotta az első felköszöntőt a jelenlevő két vendégegyesület tagjait éltetve, erre dr. *Fechtel* János az elnökért emelt poharat. *Ferenczy* János a karmestereket éltette, *Tankóczy* Gyula a három egyesület barátságáért üritett pohárt. Közben igen szép dalok hangzottak el és cigány zene volt.

Alapkö letétel. A kath. legényegylet gyorsan és szépen épülő házának alapkö letételi ünnepe a múlt szombaton este 6 órakor ment végbe az egylet előjáróságának, tagjainak s nagy számu érdeklődő vendégek jelenlétében. Az egylet fővédőjét, Püspök Ó méltóságát *Hámon* József apát-kanonok helyettesítette, ki is *Ekkel* Lajos egyházi elnök bevezető s az ünnepély nagy jelentőségét fejtegető beszéde után kenetteljes szavakban hívta fel az egylet tagjainak figyelmét az egylet jóltevőire: a Püspök urra és néhai *Irsik* Ferencz prelátra, kiknek házukat köszönhetik, -- hálára s az egylethez való ragaszkodásra buzdította őket. A beszéd után

kad felesége sirjára. Itt ez új sirhantnál aztán eszébe jut, hogy e sirhantokat itt egysorjában mind ő szerezte. Ha nem megy Amerikába, talán még mind az öt sir lakója élne. Aztán átöleli a néma sirhantot s keservesen siratja mind az öt halottját egyszerre!

Nyert Amerikában vagyont, de mit veszített el? Hazát, szülőt, nőt és gyermekeket.

Oh, én nemzetem! Hova visz még téged az ámitás?! Nem látod a tömeges kivándorlásban az ellenség kezét? Nem veszed észre, hogy így akarja a munkabíró népet kipusztítani?

Tapasztalták, hogy csatával nem érnek sokat, mert a magyar kemény mellén és fegyverén megtörik az ő fegyverök, csellel akarják bevenni ezt az áldott, drága országot.

Ébredj, népem, és résen légy, te máskor büszke s éber faj. Ne engedd, hogy az ellenség uralkodjék, csele sikerüljön!

Istenem, óvd meg e népet a tévelytől. Eleget szenvedett már e szegény haza, ne küldj rá több megpróbáltatást.

Kelemen Teréz.

elhelyeztetvén az okmányokat rejtő üveg, az első téglát ugyancsak a kanonok ur tette le a tisztes ipar felvirágozását kívánva Téglat helyeztek még el: *Ekkel* Lajos egyh. elnök; *Tankóczy* Gyula, mint az iparos ifjak körének elnöke; *Morgenthal* Antal, mint világi elnök, *Kelemen* Antal az ifjuság nevében; *Mondik* Endre a népnevelők nevében; *Hukk* András, mint az egylet gazdája anyagi jólétet kívánva az egyesületnek. Az ünnepély után a jelen voltak a Püspök Ur Óméltósága szívesen látott vendégei voltak a kath. kaszinóban.

Ürnap vásárok. Nemrég emlékeztünk meg egy szinyérváraljai vásárról, mely épen ujév első napjára volt téve. Felszólaltunk ellene, kérve a hatóságot, hogy ne engedjenek ilyen skandalumot megtörténni a kereszténység nagy ünnepein. Most arról értesülünk, hogy Váralján ismét vásár volt, épen Ürnapkor. Nem kell ehhez kommentár, miként igyekeznek megvédeni az illetékes tényszerzők azt a territóriumot, melyen átélve, érzelmekbe gázolnak a lelketlen kalmárok. Csak annyi megjegyzésünk van, hogy Szinyér-Váralján a főszolgabíró, kitől e tekintetben igen sok függene, maga is épen katolikus ember.

Tornavizsgálat. A helybeli kir. kath. főgimnázium ifjusága f. évi junius hó 16-án vasárnap délután fél 5 órakor a *Kossuth-kerthen* tornaversenyt tart, melyre az érdekelt szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja a főgimnázium igazgatósága. *Műsor*: 1. Ének, Hymnus, éneklí a főgymn. ifjuság. 2. Szabadgyakorlatok, I. A és B II. A és B osztályok. 3. Versenyfutás I A és B, II A és B, III. A és B osztályok. 4. Osztály-tornázás ugrószalmolyon II. A osztály. 5. Szabadgyakorlatok fabottal III. A osztály. 6. Csapatornázás nyújtón és korlátón. 7. Verseny magas és távugrás IV. — VIII. osztály. 8. Játék, bárány és farkas II. A és B osztály. 9. Szabadgyakorlatok, buzogánynyal V. osztály. 10. Verseny rudugrás VI. — VIII. osztály. 11. Verseny súlydobás V. — VIII. osztály. 12. Szabadgyakorlatok, bemutatva az országos tornaversenyen részt vett 36 tanulóval. 13. Füle labda játék, bemutatva az országos torna versenyen díjat nyert 10 tanulóval, más tíz tanulóval szemben. 14. Ének, Szózat, éneklí a főgymn. ifjuság. Ez alkalommal belépti jegyekkel tartatik meg a tornavizsgálat. Még pedig *ülöhely* 1 korona, állóhely 20 fillér. Mivel csak korlátolt számu ülöhelyekről lesz gondoskodva, a részt venni óhajtoakat kéri a kir. kath. főgimnázium igazgatósága, hogy ülöhelyeiket nála már most kiválthatják.

A kath. kaszinónak legközelebb megválasztotta elnökét, *Hehelein* Károly kanonokot vasárnap délelőtt egy küldöttség üdvözölte, melyben dr. *Irinyi* Tamás, *Jaskovics* Ferencz, *Kertészffy* Gábor és dr. *Wolkenberg* Alajos vettek részt. *Irinyi* dr. üdvözölő szavaira az elnök igen szívélyes hangon válaszolt, kijelentvén, hogy a kaszinó felvirágoztatásáért minden lehetőt el fog követni.

Felolvasó estélyt rendezett vasárnap este az iparos ifjak köre az iparos otthonban, mely minden tekintetben pompásul sikerült. A műsor minden pontját megérdemelt óvatióban részesítette a jelenvolt nagyszámu közönség. A program után tánc következett.

A tornavizsgálat a ref. főgymnáziumban nagyszámu közönség jelenlétében ment végbe szombaton délután. Mindenki gyönyörködött az ifjuság ügyességében s érdeklődéssel nézte a versenyeket. A vizsgálaton dr. *Farkas* Antal elnökölt, ki záró beszédjében elismerésnek adott kifejezést, s azután kiosztotta a

jutalmakat a díjat nyert jelesebb tornászok között.

A helybeli róm. kath. fiu-népiskolában az 1900—1901. tanévet befejező nyilvános vizsgálatok a következő idő- és sorrendben fognak megtartatni: Junius 19-én a IV. osztályban, délután az V., VI. osztályban. — 20-án a III. osztályban, 21-én a II. osztályban, 22-én az I. osztályban. — 23-án reggel 8 órakor Te Deum, a tanév ünnepélyes befejezése, a jutalmak és értesítők kiosztása. — Ezen vizsgálatokra, melyek reggel 8 órakor veszik kezdetüket, a t. szülőket és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Társas szórakozással egybekötött táncmulatságot rendez a kath. kaszinó e hó 16-án, a jövő vasárnap. Meghívók nem bocsátatnak ki, ez uton hívja meg a kaszinó t. gjait az elnökség.

Évzáró ülését a múlt szombaton tartotta meg a kir. kath. főgymnasium Kazinczy önképzőkör, mely hű képét tükröztette vissza az ifjuság múlt évi munkálkodásának. Az önképzőkör a szorgalmas, szebb tevékenységet kifejelett ifjakat pénzjutalomban részesítette: *Hauscha* Róbertet Horatiusról és *Berzsenyiről* tartott értekezéseért; *Lakatos* Mihályt tevékeny irodalmi munkásságért, *Stern* Móriczot jeles bírálatiért és *Pável* Ferenczet mint szorgalmas és tehetséges szavalót; díszeteket kaptak: *Bodnár* Béla, *Pojlák* János, *Borgida* Endre, *Erdélyi* Géza, *Jaskovics* Zoltán, *Kende* György, *Martikány* Rezső, *Munkácsy* István, *Pap* Gyula, *Csomay* Győző, *Hovanez* István, *Krompáczy* Sándor, *Nagy* Vincze és *Tombori* Ernő.

Jubileum. *Délezeg* Lajos. p. t. főtiszt folyó hó 13-án tölti be szolgálatának 25-ik esztendejét, mely alkalommal a hivatal tisztelettel üdvözölni fogja. A jubiléumnak mi is gratulálunk.

Adomány egy jó tornásznak. A helybeli torna-egyesület, mint a múltban, úgy most is egy drb 10 koronás aranyat adományozott a kir. kath. főgymnasium egyik jeles tornásznak, melyet a vasárnap tartandó tornavizsgálaton fog odaitélni a versenybírósnak.

Az elemi fiúiskolában tartandó vizsgálatokra a püspök ur elnöknek *Bodnár* Gáspár képezdei tanárt küldötte ki.

Padlásút. Csütörtök este a Roóz-testvérek Eötvös-utca házában padlásút ütött ki. A kémény ajtaján tűzszikrák hullottak ki a padlásra s az ott felhalmozott vasedények szalma göngyölegeit felgyújtották. A tűzfal és tető szelelő nyílásain kitörő füstfelleglet a szomszédok vették észre s rögtön telefonáltak a tűzoltókért. A tűzoltók csakhamar meg is érkeztek s rövid munka után a tüzet eloltották, mielőtt az épület gerendázatában nagyobb károkat tehetett volna. A mi kárt a tűz okozott, mind megtérül a biztosítás által.

Megjelent „Jézus sz. Szívének követéséről négy könyv.” Arnold J. Jézustársasági atya után latinból magyarítva: Szombathy Sándor kalocsa-főmegyei áldozár; kiadja: Juresó Antal könyvkiadóhivatala Kalocsán, Pest-megye. Második kiadás. Szentlétre vezető könyvet, kedvesebbet és tökéletesebbet senki sem irt a Kempis-féle „Krisztus követésénél.” „A Jézus sz. Szívének követése” szint’ annak nyomain halad. Csak még bővebben igyekszik megmagyarázni az üdvözülés útját-módját s Jézus isteni Szívének szeretetével iparkodik lángra gyulasztani bennünk a vágyat a szent élet után. Az 50 éves, diszesen kiállított könyv ára kötetlenül 3 korona, kötve 4 korona. Megrendelhető Juresó Antal nyomdász és könyvkiadónál Kalocsán.

Felhívás. Az 1901-ik évre megállapított ált. jövedelmi pótladó kivetési lajstromok folyó évi junius 15 től 22-ig e városi adóhivatal helyiségében nyilvános közszemlére vannak kitéve. Erről a t. adóköteleseket azon felhívással értesítjük, hogy netáni felszólam-

lásukat 15 nap alatt a m. kir. pénzügyigazgatósághoz Nagy-Károlyban — megtehetik.

Esdőszó a nagyközönséghez! A szatmári g. kath. egyház új templomát akar építeni, mivel a jelenlegi, mely még 1800 táján épült, a nagyszámu híveket nem képes befogadni, úgy hogy a hívek nagyszáma a templomon kívül reked és elesik a szent beszédek meghallgatásától s tekintve azt, hogy a hívek legnagyobb része földműves nép — nemcsak egyházi, de társadalmi szempontból erre égő szükségünk van akkor, midőn mindenfelől szociálisták emelik fel veres zászlóikat. Azonban, hogy az új templom fölépülhessen, az egyházközség vezetősége egy nagyobb szabású tárgysorsjáték rendezését vette tervbe, a melyre a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter urtól 93069—900. sz. a. engedélyt is nyert. A tárgysorsjáték rendezése önkezelésben tartatik, amely kettőzetet erővel igyekszik a czélt keresztül vinni, de hogy ez sikerülhessen, esdő szavát emeli az ország közönségéhez és kéri, hogy a kibocsátott sorsjegyekből mindenki tehetségéhez képest vásároljon, mivel, ha már egyéb anyagiassz szemponttól eltérve, a czél, a mire a sorsjáték engedélyezve lett, minden körülmények között Istennek tetsző dolog, mert az Ur hajléka leendő majd fölépítve. Ha pedig realitást veszünk a dolognak, akkor is igazán érdemes venni a sorsjegyekből, mivel annak játéktérve úgy van kidolgozva, hogy a nyeremény esélyek igen kedvezők és a nyeremény összegek igen magasak és értékesek. Sorsjegyeket egy koronájával jehet kapni a kezelőségi irodában (Szatmár g. k. plebánia épület) ezenkívül az országban a legtöbb plebánián, valamint a megbízott elárúsítóknál, Kereskedők, iparosok s egyesületek, vagy magánosok, akik sorsjegyek elárúsításával foglalkozni akarnak, mivel magas jutalékban részesülnek, forduljanak a kezelőségi irodához.

Szeresztői üzenetek.

Dr. Cs. Elkésve érkezett, a jövő számra pedig már idejét mulja. Kérjük a híreket úgy küldeni, hogy legkésőbb kedden megkaphassuk.

A Nagy-Boeszkőről és *Batiz-Vasváriból* mult számunkra érkezett hírek épen így jártak. A boeszkői most is közölhető volna, de a sok kézirat közt eltvedt.

Termény árak.

Termény métermázsanként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Fiszta buza	6	90	7	20
Kétszeres	5	60	6	—
Rozs	5	50	5	70
Arpa	5	40	5	60
Zab	5	50	5	60
Tengeri	5	20	5	40
Kása	8	50	9	—
Fehér paszuly	5	40	5	60
Tarka	4	90	5	—
Szilva	20	—	22	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	40	1	60
Szalonna	60	—	—	—

SZÉKELY SÁMUEL.

Politikai és

közgazdasági könyv.

A világ összes érdekességeit tárgyaló 660 oldalas mű.

Ára 4 frt helyett — 80 kr.

Ugyanez diszkötésben

5 frt helyett 1 frt 40 kr.

Megrendelhető a „Heti Szemle” kiadóhiv.

PÁSKUJ IMRE

Szepességi gyapen fehérített len-vásznak, damaszok asztal- és ágyneműek gyári árakban, valamint szepes-iglói pamut-vásznak és sifonok. Erdélyi gyapjuszövetek férfi öltözete-
tekre, tavaszi, nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.

Női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműek gyára.

Nagy raktár a híres pécsi keztükből, női derékfűzőkből (Miederekből), nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakkendők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és banáti házi iparcikkék, szőtt női és férfi mosókelmék, minden fajta divatos női ruhakelmék, reverendanyagok, férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztüök, budai és székesfehérvári kézfestő és minden színű divatos cretonok, voilek, zefírek és battistok; kalotaszegi „varrottások”, banáti és székely kötények, függönyök, ág- és asztalterítők, kezdet munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pokróczok, matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

a legszebb kivitelben, a legrövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehérneműek varratását elvállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre

bérmentve küldök.

!! Jótékonyczélú nagy tárgysorsjáték !!

A szatmári gör. kath. egyház új templomának építése céljára gróf Hugonnai Béla főispán, dr. Chorin Ferencz orszgy. képviselő védnöksége alatt

NAGY TÁRGYSORSJÁTÉKOT RENDEZ.

A kisorsolás alá eső nyereménytárgyak **mind hazai ipar termékei lesznek**, melyek hat csoportban a következő sorrendben huzatnak ki:

I. csoportban: 17 db. nyeremény 6000 K. értékben.	II. csoportban: 10 db. nyeremény 4400 K. értékben.	III. csoportban: 500 db. és egy jut. nyeremény (egy Schunda-féle pedálos czimbalom 300 K. értékben) összesen 3200 K. értékben.
IV. csoportban: 500 db. nyer. tárgy és 1 jut. nyer. (Jókai Mór összes munkái, nemzeti diszk. 500 K. é.) Tehát összesen 500 db. nyer. tárgy és 1 jut. nyer. 2500 K. ért.	V. csoportban: 1 db. a 10000 K. é. nyeremény, mint III. o. nyeremény, egy garnitúra arany ékszer, drága kövekkel diszítve.	VI. csoportban: 600 db. nyereménytárgy 5500 K. é. és egy diszes kivitelű teljes hálószoba berendezés 500 K. értékben.

Egy db. sorsjegyek az ára csak 1 korona.

Az egész huzás alatt kisorsoltatik: 1627 db. nyereménytárgy és 3 jutalomnyereménytárgy. Összesen 1630 db. nyereménytárgy 32100 K. értékben.

Huzás 1901. szeptember 12-én esteli 6 órakor kezdődik Szatmáron, a „Vigadó“ nagytermében, a kir. közjegyző közbejötté mellett. — A huzás nyilvános lesz.

Sorsjegyek helyben kaphatók: a kezelőségi irodában (Széchenyi utca gör. kath. plebánia), ezenkívül Drágos Béla, Hartman Jakab, Reizer János, Medgyesi Ferencz, Szűcs József, Berecz Jánosné, Ekker János, Bányai Benő, Kaufman Ignác, Részler János, Vajda Mihály, Meicz István, Husovszky Lajos, Kulcsár Ignác, Koós Kálmán, Simon István, Horváth Béla, Molnár Mihály urak üzletében, azonkívül a m. kir. főtűzsdében, valamint egyes megbízott elárusítóknál.

É r t e s i t é s.

A Szatmári Takarékpénztár egyesület az 1000 koronás és azon felüli váltók kamatlábát

6°-ra

szállította le.

Szatmárt, 1901. május 4.

Az igazgatóság.

Petróleom olaj és villany lámpák villamos izó testek minden nagyságban 70 fillér.

GYÓRY KÁROLY

ÜVEG PORCELLÁN LÁMPA ÉS HÁZTARTÁS BERENDEZÉRI ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

50 kor. **menyaszonyi kelengyék** áll 100 drbbal 27 drb. üveg 72 porcellán edény és 1 drb. **fa táleza** vannak 200, 300, 400, 500, kor. kelengyék melyek az evő és ivó készleteken kívül igen sok használati és disz tárgyakat tartalmaznak **égők** 15, 25, 35, 45, 27 gyertya fényre ezen égők bármely petróleom lámpába alkalmazhatók, — **alkalmi ajándék tárgyak nagy választékban.**

kész szolgálattal

Győry Károly.

Zománcozott lagrozott és nikkelt edények képerreállítás minden kivételben.

Alpaca és cinacél evőeszközök.

Csillár petróleom 44 fillér

Ügyes, dolgos asszony takarítást és mosást

kaphat jó díjazással; hogy hol, azt megmondja a „Pázmánysajtó“ művezetője.

Ki **typhus** és minden más betegségtől óvni akarja magát, melyek a rossz és élvezhetetlen vizek miatt keletkeznek, igyék

oxigén-víz

— a Megváltó gyógyszer-tárból, —

Orvosi tekintélyek által **czukor-, sziv-, tüdő-, gyomor- és vesebajok** ellen ajánlva.

Kapható **Rohrlich** Sámuel gyógyszer-tárában s minden fűszerüzletben és vendéglőben.

Szatmár-erdődi h. é. vasut.

Fa-eladás.

2 éves vágásu

I-ső rendű

hasáb cserfa

házhoz szállítva köbméterenkint

5 koronáért

kapható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdődi h. é. vasut** üzletkezelőségénél, **Rákóczy-utca 46 sz. a.** és a **szatmár-erdődi h. é. vasut** kalauzainál.

Petőfi Sándor

ÖSSZES * * * * *

költeményei

teljes, 450 oldalra terjedő kiadás. Petőfi szobormásával díszített egész vászonkötésben.

1 frt helyett 55 kr.

Megrendelhető

a „Heti Szemle“ kiadóhivatalában.

Az ezredéves magyar állam és népe

Szerkesztette: Dr. Jekelfalussy József.

Ezer év dicsőségének fénye ragyog e munkában mely a magyar politikus és tudós világ legelőkelőinek, mint: Beöthy Zsolt, Acsádi Ignác, Király Pál, Simonyi Zsigmond, Káldy Gyula, Plosz Sándor, Berzeviczy Albert stb. tollából eredő pompás ezikk k felhasználásával és a minster megbízásából szerkesztett.

A munka 625 oldalra terjed.

Ára 1 frt 50 kr. helyett 50 kr.

Megrendelhető a „Heti Szemle“ kiadóhiv.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntette:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse 1. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. Szövetek méter számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

○○○○ Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve. ○○○○

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

„PÁZMÁNY-SAJTÓ“ KÖNYVNYOMDA

Szatmár, Deák-tér 12. szám.

Művek,

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
* levélborítékok. *

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

☛ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ☛

Levélfek,

számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
PALACZKFEJLIRATOK
névjegyek,
gyászlapok,
stb., a nyomdai szakmába
vágó nyomtatványok készítése.

Egyházi, iskolai, közjegyzői és katonai nyomtatványok

☛ nagy raktára. ☛

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.